

MUSEUM

Ons' Lieve Heer op Solder

Stichting Museum Amstelkring
Financieel verslag
2017

Inhoudsopgave

Bestuursverslag 2017	4
Geconsolideerde Jaarrekening 2017	15
Geconsolideerde balans per 31 december 2017	15
Geconsolideerde staat van baten en lasten 2017	17
Geconsolideerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	18
Toelichting op de geconsolideerde balans 2017.....	21
Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2017	25
Prestatieverantwoording 2017	29
Overige toelichtingen	30
Bezoldiging bestuursleden	30
Nevenfuncties bestuursleden	30
Overige gegevens	30
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	30

Bestuursverslag 2017

Mission Statement van Museum Ons' Lieve Heer op Solder

- het levend houden van het cultureel en religieus erfgoed van katholiek Amsterdam vanaf de 17de eeuw door middel van het actief beheren van het gebouw Oudezijds Voorburgwal 40 en met name de daarin aanwezige zolderkerk en de daaraan gekoppelde collectie voorwerpen van kunst en kunstnijverheid;
- een gastvrije en inspirerende ontmoetingsplek zijn waar bezoekers kennis kunnen nemen van de waarden waar het museum voor staat en waar bezoekers ervaringen en kennis kunnen delen.

Voor de komende kunstenplanperiode heeft het museum het volgende punt ter actualisering toegevoegd:

- een maatschappelijk relevante rol spelen en het erfgoed dat het beheert daartoe onderzoeken en inzetten;

Deze verfijning van de mission statement zorgt ervoor dat het museum het nieuwe entreegebouw betekenis geeft. Het verbinden van geschiedenis aan de actualiteit is de richting die Museum Ons' Lieve Heer op Solder ingeslagen is sinds de opening van het nieuwe entreegebouw. Het plaatsen van het erfgoed in een maatschappelijk kader en het zoeken naar verbindingen en samenwerking vormen de bouwstenen.

Bestuur en directie

De samenstelling van het bestuur op 31 december 2017 was als volgt:

- Dhr. drs. F.W.J. Holterhues, voorzitter
- Dhr. M.W. Meijer
- Dhr. drs. D.J. Slot

Directie: mw. drs. B.S.H.H. Büchner

Het bestuur vergaderde in 2017 vier keer, op 23 maart, 22 juni, op 21 september en 14 december. De bestuursleden ontvingen geen bezoldiging.

In januari 2017 hebben drie bestuursleden afscheid genomen: de heer Brenninkmeijer, mevrouw Estourgie en mevrouw Huygen en ook erelid P.C.J. van Dael nam afscheid. Op 27 oktober heeft ook de voorzitter dhr. M.A.M. Elsenburg afscheid genomen, hij kreeg die dag de Koninklijke onderscheiding Ridder in de Orde van Oranje Nassau voor zijn werk voor Museum Ons' Lieve Heer op Solder. Er was een feestelijk programma in de kerkzaal in aanwezigheid van vele relaties met na afloop een receptie. De opvolging van de voorzitter is gerealiseerd vanuit huidige bestuurders, dhr. F.W.J. Holterhues wordt de nieuwe voorzitter van het bestuur.

Nieuwe bestuursleden worden geworven via een wervingsbureau, met de opdracht om diversiteit in het bestuur te realiseren. Dat betekent dat de voorkeur uitgaat naar twee vrouwelijke bestuurders, naast de drie overgebleven heren. Gezocht worden professionals die een nieuw netwerk met zich meebrengen en eventueel een andere culturele achtergrond hebben. Dit past bij de nieuwe inhoudelijke ambities van het museum en geeft gehoor aan de oproep vanuit de Gemeente om ook in besturen en directies attent te zijn op diversiteit. Twee nieuwe bestuurders die passen in dit profiel zijn intussen gevonden.

Het bestuur verleende mevr. B. Büchner per 1 maart 2017 een vaste aanstelling als directeur. De uitvoer van de gestelde doelen in het ondernemingsplan 2017-2020 vormen het uitgangspunt voor het komend jaar.

Exploitatieresultaat en financiële positie

In 2017 heeft het museum een recordaantal aan 119.677 bezoekers ontvangen. In 2016 was het aantal bezoekers 117.360 en in 2015 was het 110.152.

Met name in de maanden augustus t/m oktober was het verschil ten opzichte van 2016 meer dan 10%. De toename is vooral afkomstig van volbetalende bezoekers, I Amsterdam Card bezoekers en schoolbezoeken. In de verhouding van herkomst bezoekers is er een stijging van binnenlands bezoek en een milde daling van buitenlands bezoek zichtbaar. De verlenging van de openingstijden, sinds juni 2017 is de openingstijd verlengd naar 18.00 uur, wordt gezien als de oorzaak van de totale stijging.

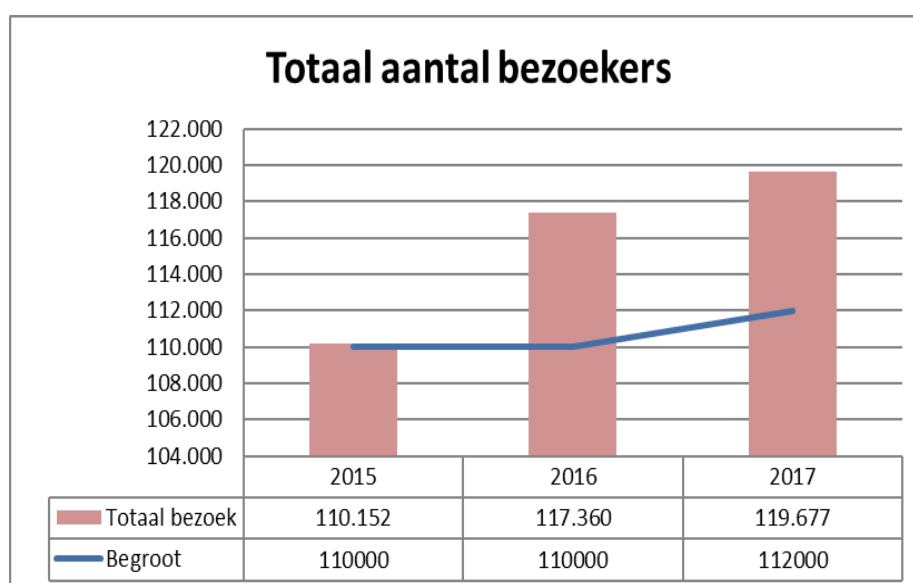
Mede dankzij de hoge bezoekerscijfers en de daarmee samenhangende extra inkomsten is het jaar afgesloten met een financieel voordeel van € 43.300,-. Museum Ons' Lieve Heer op Solder ontving € 574.959,- exploitatiesubsidie via het Kunstenplan van het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK), en genereerde € 1.029.195,- eigen inkomsten, waarvan € 837.679,- directe entreegelden. Het eigen-inkomstenpercentage zit daarmee op 64%, ruim boven de, door de gemeente Amsterdam en AFK vastgestelde, norm van 25%. De solvabiliteit en de liquiditeit van het museum zijn gezond.

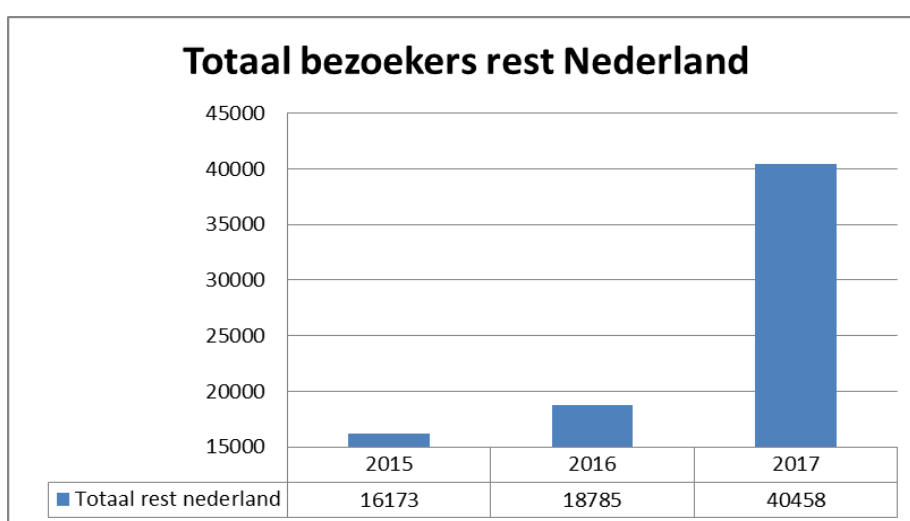
Omvang en samenstelling bezoekers

Het aantal bezoekers in het ondernemingsplan voor de komende vier jaar is begroot op 110.000 bezoekers. Het museum heeft in de strategie primair niet ingezet op groei van het aantal bezoekers. De restauratie en uitbreiding stond met name voor kwaliteit; verbetering van alle faciliteiten voor bezoekers en ook op inhoud is de beleving geoptimaliseerd door het bieden van context en verdieping.

Dat wil niet zeggen dat groei niet welkom is en er niet gestuurd wordt op inkomsten. De faciliteiten kunnen dit ruimschoots aan. Ook ziet het museum zich als een actieve ondernemer en maakt de groei in het aantal bezoekers gelden vrij om inhoudelijke ambities te realiseren.

In het ondernemingsplan wordt beschreven dat het museum zich verder wil profileren op de nationale markt en op Amsterdam. Op deze manier komt er meer balans in het aantal nationale en internationale bezoekers. Dit spreidt tevens de risico's in de bedrijfsvoering. In 2017 wordt een toename zichtbaar van het aantal bezoekers uit Nederland.

Organisatie

Aan het eind van 2017 wordt de nieuwe organisatie zichtbaar en is het team compleet. De vacature curator cultuur en maatschappij is ingevuld en deze sluit aan bij de ambities die het museum heeft op het gebied van maatschappelijke relevantie. Er is een nieuwe medewerker marketing en communicatie aangesteld en een nieuwe office manager. Het team interne dienst is uitgebreid met twee nieuwe collega's.

Beleid met betrekking tot vrijkaarten

Museum Ons' Lieve Heer op Solder verstrekt geen vrijkaarten. Wanneer een ruimte verhuurd wordt, is de toegangsprijs tot het museum in de huurprijs opgenomen.

Toepassing en uitvoering Governance Code Cultuur

Museum Ons' Lieve Heer op Solder is een stichting met een onbezoldigd bestuur en een (gevolmachtigde) directeur. In 2018 zal de organisatie worden gewijzigd en zal het Raad van Toezicht model worden geïmplementeerd. Het museum hanteert de Governance Code voor de Culturele sector. Als de organisatie verandert naar een ander bestuursmodel, zal de checklist van de toolkit Governance Code Cultuur, ingezet worden als toetsmiddel. Het museum hanteert de risicopannenkoek als hulpmiddel om kansen en bedreigingen voor de organisatie in kaart te brengen. Het museum hanteert de toolkit uit de Governance Code Cultuur ten aanzien van stakeholders.

Risico analyse

Het traject “toekomst” van Museum Ons’ Lieve Heer op Solder is gebaseerd op een uitgebreide risicoanalyse met als doel om het museum te actualiseren en een stevige eigen positie te geven in het hedendaagse culturele veld. De oplevering van dit traject dat ruim acht jaar heeft geduurd vormt een goede basis van waaruit de huidige organisatie kan voortbouwen.

Kleine kans, grote impact : Uit de risicoanalyse kwam naar voren en dat gegeven blijft bestaan, dat het voornaamste risico “het monument zelf” vormt. Als de zolderkerk verloren gaat, bijvoorbeeld door brand, komt het voortbestaan van het museum ernstig in gevaar. Onderhoud enerzijds en veiligheid anderzijds, met de hoogste normen op preventie, zijn daartoe ingezet. Intensieve samenwerking met de brandweer is al jarenlang optimaal om dit risico zo laag mogelijk te houden.

Grote kans, grote impact : Dat is de bezoeker aan het monument. Het is de spagaat waar ieder monument mee te maken heeft. Om het monument te behouden kan het beste de deur gesloten blijven. Naast brand en wateroverlast, vormt de bezoeker de grootste bedreiging. En die bezoeker nodigen we willens en wetens uit. De ultieme paradox. Om de druk op het monument tegen te gaan, is een extra facilitair gebouw ingericht. Daar vegen mensen hun schoenen, hangen natte jassen en tassen op. Gedoseerd, in kleine groepjes van maximaal 12 personen, kunnen zij het monument betreden. Dit beleid is leidend voor diverse andere keuzes. Onderhoud en bezoekersbegeleiding en bezoekersbeleving zijn en blijven de speerpunten in het beleid op de korte en lange termijn.

Aan de hand van de risicoanalyse willen we in 2018 het benodigde weerstandsvermogen bepalen om zodoende in te schatten of de huidige algemene reserve voldoende is voor de bestaande financiële risico’s.

Onderhoud en gebouwbeheer

Voorziening groot onderhoud

Exploitatie	2017
Begroting - Geplande uitgaven onderhoud MOP	146 500
Werkelijke uitgaven	267 211
Resultaat MOP	-120 711
Balans	2017
Voorziening MOP begin boekjaar	325 056
Resultaat MOP	-120 711
Voorziening MOP einde boekjaar	204 345

De instandhouding van het monumentale gebouw (Oudezijds voorburgwal 40) is een kerntaak van de Stichting Museum Amstelkring en de gelieerde stichting Ons’ Lieve Heer op Solder. Het museum is zowel eigenaar als gebruiker. Jaarlijks wordt dit unieke monument geïnspecteerd door diverse in- en externe deskundigen. Ook wordt de bouwkundige staat van het oude gebouw gemonitord door Monumentenwacht.

Sinds 2015 heeft het museum een tweede gebouw, het nieuwe huis, dit gebouw kan beschouwd worden als nieuwbouw en is ondergronds verbonden aan het hierboven genoemde monumentale gebouw, het oude huis. In 2016 is er een Meerjaren Onderhoud Plan (MOP) opgesteld voor het nieuwe huis, waarvan het gemiddelde bedrag per jaar met ingang van de begroting 2017 wordt gedoteerd aan de voorziening groot onderhoud. In het MOP voor het oude en nieuwe huis staat per gebouw het reguliere onderhoud beschreven en op basis van deze plannen wordt jaarlijks gedoteerd aan de voorziening groot onderhoud. Het bedrag voor 2017 bedroeg in

totaal € 146.500,- dit is het gemiddelde bedrag per jaar voor het oude huis en het nieuwe huis. Ieder Meerjaren Onderhoudsplan geeft aan wat er jaarlijks aan onderhoud moet worden uitgevoerd, dit is een indicatie en wordt altijd getoetst door deskundigen aan de werkelijke stand van zaken.

De begrootte kosten in 2017 in het MOP stonden voor het oude en het nieuwe huis op: € 96.420. Door de restauratie aan het monument zijn diverse werkzaamheden soms vervroegd uitgevoerd, bijvoorbeeld onderhoud aan plafonds, vloeren en trappen (begroot in 2017 voor € 53.000). Deze werkzaamheden zijn daardoor niet in 2017 uitgevoerd. De volgorde van uitvoering loopt nu soms anders. Dit is echter niet ongebruikelijk in gebouwbeheer en onderhoud.

De werkelijke uitgaven in 2017 waren: € 267.211, hetgeen betekent dat er een extra bedrag van € 120.711 onttrokken wordt. Het saldo van de voorziening per 31 december 2017 staat na onttrekking op: € 204.345. Hiermee blijft de voorziening op peil dit wordt onderschreven door de keuringen en inspecties. Er zijn geen achterstanden.

Opvallende werkzaamheden op gebied van onderhoud:

Oude gedeelte: Renovatie van het historische steeghuis, onderdeel van het MOP, dit huis is direct verbonden met het museum en al decennia in gebruik als kantoor. In de renovatie zijn aangepakt: asbestverwijdering, bestrijding bruinzwam, schilderwerk, isolatie, vervanging van elektriciteit en bekabeling voor dataverkeer en veiligheid.

Nieuwe gedeelte: Aanpassing toiletblok, de klimaatinstallatie, vervanging stoeplaten.

Belang voor de stad

Museum Ons' Lieve Heer op Solder is één van de unieke erfgoedinstellingen van Amsterdam en draagt daarmee bij aan de wereldklasse van het culturele aanbod de stad. Na de restauratie en uitbreiding (2009-2015) is het museum in staat om bezoekers een beleving van hoge kwaliteit te bieden.

Museum Ons' Lieve Heer op Solder maakt deel uit van de Amsterdam Heritage Museums (AHM). De missie van deze musea is: de geschiedenis van Amsterdam tot leven wekken, inzicht geven in de identiteit van de stad en bewoners en bezoekers uitdagen hun relatie tot de stad te verdiepen.

Museum Ons' Lieve Heer op Solder richt zich in dit samenwerkingsverband, vanuit de eigen missie, op de voor Nederland kenmerkende religieuze diversiteit in de Gouden Eeuw. Vanuit die invalshoek wil het museum het thema tolerantie belichten met als doel meer begrip te krijgen voor elkaar en zo een bijdrage te leveren aan de cohesie van de stad.

Het samenwerkingsverband Amsterdam Heritage Museums (AHM) heeft een gezamenlijk ondernemingsplan opgesteld voor de kunstenplanperiode 2017-2020. Daarin staat een gedeelde missie en een totaal activiteiten opgenomen. De prestaties van de instellingen zijn in dit ondernemingsplan bij elkaar opgeteld. In de jaarlijkse verantwoording worden zowel de gezamenlijke als de afzonderlijke prestaties benoemd van het Amsterdam Museum en Museum Ons' Lieve Heer op Solder.

In het directieoverleg van de samenwerking is voor 2017-2020 besloten dat:

- Er blijven onafhankelijke museale stichtingen: Amsterdam Museum, Museum Ons' Lieve Heer op Solder en het Bijbels Museum, ieder met een eigen Raad van Toezicht en een eigen directeur/bestuurder.
- Ondanks het wegvallen van subsidie uit het kunstenplan van partner Het Bijbels Museum blijft dit museum verbonden in de back-office, zodat de bereikte efficiency in de bedrijfsvoering niet in gevaar komt.
- Op inhoudelijk gebied blijven er twee partners over in de AHM: Museum Ons' Lieve Heer op Solder en het Amsterdam Museum. De inhoudelijke samenwerking richt zich met name op educatie.

- In 2017 is de samenwerking facilitaire zaken tot stand gekomen, waarbij iedere partner de eigen kosten draagt. De Facility Manager van Museum Ons' Lieve Heer op Solder heeft meegedraaid in dit team en in dat kader de duurzaamheids certificeringen voor de musea onder de loep genomen.
- Museum Ons' Lieve Heer op Solder huurt met ingang van 1 januari 2017 depotruimte van het Amsterdam Museum. Er is een huurcontract voor 5 jaar afgesloten.

Presentaties/ tentoonstellingen

Om de doelstelling te realiseren een divers publiek te bereiken afkomstig uit eigen land en uit Amsterdam in het bijzonder, zijn twee tentoonstellingen ingericht. Eén voor een jong Amsterdams publiek en één voor een breed publiek, de museumjaarkaarthouder uit Amsterdam en omstreken.

Between two rivers

Deze collectie van modestudent Dahlia Al-Sudi gaat over het vernietigde historische erfgoed in de stad Ninevé in Irak. Deze stad belichaamt de rijke historie van Mesopotamië. 'Met mijn ontwerpen laat ik de schoonheid van deze rijke sprookjesachtige oude wereld zien, waarover we op dit moment alleen maar verhalen van oorlog en geweld horen.' Met deze collectie wil Dahlia Al-Sudi de rijke oorsprong van haar geboortegrond laten zien om zo een positieve kijk te geven op een wereld die nu zo negatief in de aandacht staat.

In het thema erfgoed en identiteit vanuit de vraagstelling: Kun je laten zien wie je bent, is dit een eerste presentatie in de tentoonstellingsruimte Voices of Tolerance.

Doelgroep: Creatief en jong Amsterdam, studenten.

Resultaat: nieuwe jonge ontwerpers bezochten het museum, contact met Amfi, deze collectie is ook opgesteld in Amsterdam Zuidoost.

Tussen kunst en kerst

Tijdens de kerstperiode was in Museum Ons' Lieve Heer op Solder een presentatie te zien waarin de Amsterdamse kunstenaar en verzamelaar Clemens Merkelbach van Enkhuizen centraal stond. De relatie tussen het museum en deze kunstenaarverzamelaar illustreert ruim zestig jaar katholiek erfgoed in Amsterdam. De tentoonstelling bestond uit twee delen. In het monumentale gebouw waren meerdere bijzondere kerstgroepen te zien. Daarnaast was in de educatieruimte, in het nieuwe deel van het museum, een biografische opstelling te zien zijn met bijzonder katholiek erfgoed. De kunstenaar sprak een heel persoonlijke audiotour in.

Met deze tentoonstelling sloot Museum Ons' Lieve Heer op Solder 2017 mooi en sfeervol af.

Doelgroep: Amsterdam/ breed nationaal publiek, museumjaarkaarthouder.

Resultaat: hernieuwde aandacht voor de religieuze collectie in een nieuwe manier van presenteren, dit is de eerste van een serie waarin onderzocht wordt hoe deze collectie kan worden ingezet. Eerste presentatie in twee huizen. De bevindingen zijn positief, maar er kan nog verbeterd worden.

Gerealiseerde activiteiten

Museum Ons' Lieve Heer op Solder heeft meegedaan met verschillende culturele evenementen voor een breed publiek. Het doel is om herhaalbezoek te stimuleren en buurtgenoten en Amsterdammers te interesseren. Er werd, naast de vaste partners het Amsterdam Museum en het Catharijneconvent, samengewerkt met diverse Amsterdamse instellingen zoals het Meertens Instituut, Allard Pierson Museum, Red Light Jazz Festival, De Oude kerk, Bureau Monumenten en Archeologie. Ook was het museum betrokken bij presentaties buiten de eigen muren om in verder gelegen stadsdelen zichtbaar te worden, zoals de opening Cultuurhuis Nieuw West en 50 jaar Bijlmer in Zuid Oost.

Culturele evenementen voor een breed publiek

- Museum Week, 7 april : "Monstransen en Mirakel" door prof. PJ. Magry van het Meertens Instituut,

- Red Light Jazz, 4 juni: Museum Jazzcafe optreden Gideon Tazelaar Trio
- Archeologiedagen 14 en 15 oktober, in samenwerking met Allard Pierson en Bureau Monumenten en Archeologie, o.a. archeohotspot voor kinderen

- MuseumN8: zeven jonge Amsterdamse Kunstenaars reflecteren met nieuw werk op tolerantie, rondleidingen langs de werken door Anyouk Tan. De nieuwe programmering is bekroond met de museumnacht Award 2017 voor middelgrote musea.

- Conservator gaf drie lezingen over de passieserie van Adriaen van der Velde voor Museumkaart houders, en een lezing over Jacob de Wit voor de Vereniging Ons Amsterdam.

Familieprogrammering Feest! Weet wat je viert

“Feest! Weet wat je viert”, in samenwerking met het Catharijneconvent, biedt families verdieping op de verschillende feestdagen. In het monument staat wisselende collectie opgesteld, afgestemd met de speciale audiotour. Daarnaast waren er workshops, speurtochten en concerten.

Pasen: 8 en 9 april Paaseitjes schilderen en een Interactief muziekprogramma “Mattheus voor Kinderen” i.s.m. Emma Rekers

Paaswake 15 april: Matteo speelt geen Mattheus

Sinterklaas: speurtocht en schoen zetten

Kerstvakantie: speuren naar kerststallen in het monument

Amsterdam buiten de ring

Nieuw West: Ontwikkelhuis Nieuw West; opening en workshops 3 december

Zuid Oost: OSCAM onderdeel van 50 jaar Bijlmer, opstelling collectie Between two Rivers

Kunstenaarsmissen

Traditiegetrouw waren er de eerste zondag van de maand in 2017 acht kunstenaarsmissen en twee kerstnachtsmissen in de zolderkerk. De vieringen worden gefaciliteerd door het museum en zijn gratis (behalve de kerstnachtsmissen). De katholieke misvieringen zijn populair bij nationale en internationale bezoekers. De ervaring van de historische locatie in de originele kerkelijke functie wordt hoog gewaardeerd door zowel gelovige als niet-gelovige bezoekers. Iedereen is welkom.

Voices of Tolerance

Vanuit de vaste programmalijnen werden diverse activiteiten georganiseerd. Voices of Tolerance is het programma voor het voortgezet onderwijs dat onder patronage staat van Unesco. Voor deelnemende leerlingen zijn meerdere activiteiten georganiseerd: kick off met een modepresentatie, rondleidingen voor en door leerlingen. Op 16 november werd in het museum Internationale Dag van de Tolerantie gevierd.

Scholieren uit bijna alle stadsdelen waren aanwezig en kregen een podiumplaats, docenten, relaties en stakeholders waren vertegenwoordigd.

Resultaat: Uit de evaluatie is gebleken dat de impact op leerlingen bijzonder groot is. Voor veel van hen is het een kennismaking met kunst en cultuur, soms zelfs een eerste bezoek aan een museum. De aanpak in Voices of Tolerance wordt door scholen gezien als vooruitstrevend en voorbeeld stellend.

Table of Tolerance

Rondom Sinterklaas werd een table of tolerance georganiseerd om, in gesprek met culturele instellingen na te denken op welke wijze Ons' Lieve Heer op Solder het verhaal rondom Sint-Nicolaas, de patroonheilige van de stad en ooit van de zolderkerk, kan ontsluiten voor een divers publiek. Deze gespreksmiddag vond plaats onder leiding van Imara Limon en Massih Hutak.

Samenwerkingsverbanden

Keten en peers

- Ons' Lieve Heer op Solder wil participeren in culturele netwerken in Amsterdam en werkt daartoe intensief samen met partner het Amsterdam Museum. De inspiratie werkt twee kanten op: Het netwerk van het Amsterdam Museum draagt bij aan de ontwikkeling van Voices of Tolerance en Ons' Lieve Heer op Solder is een interessante locatie voor New Narratives en leverde collectie en workshops voor Ontwikkelhuis Nieuw West.
- Met diverse andere musea zoals het Bijbels Museum en Het Catharijneconvent wordt het katholiekerfgoed in een culturele context geplaatst in het programma Feest! Weet wat je Viert. Via dit platform vindt ontwikkeling en landelijke kennisdeling plaats.

Maatschappelijke partners

- Het verhaal van de unieke religieuze diversiteit in 17de eeuwse Amsterdam geeft een breed perspectief op de geschiedenis van de Amsterdamse samenleving. In samenwerking met diverse locaties en instellingen die religieus erfgoed beheren hoopt Ons' Lieve Heer op Solder dit verhaal voor het voetlicht te brengen in samenwerking met: de Waalse Kerk, De Oude Kerk, Joods Historisch Museum, PKA en Begijnhof. Hiervoor zijn in 2017 verkennende gesprekken gevoerd.
- Unesco Nederland verleende patronage aan het programma Voices of Tolerance en stimuleert Unesco scholen deel te nemen aan dit programma. Dit richt zich nu nog op Amsterdam, maar zal de komende jaren een landelijk karakter krijgen.
- Zes scholen die deelnemen aan Voices of Tolerance zetten hun handtekening onder de intentieverklaring, hiermee wordt het commitment aan een meerjarige samenwerking in dit programma vergroot. Continuïteit en kwaliteit en gezamenlijke ontwikkeling staat hoog in het vaandel.

Buurtgericht

In samenwerking met De Waag Society en de Oude Kerk, is nagedacht over een project dat zich richt op de directe omgeving. Het Wallengebied is de oudste buurt van Amsterdam en de drie locaties zijn onlosmakelijk met deze buurt verbonden. In diverse brainstorm sessies is een project voor 2018 geformuleerd met de titel 1012 COOP dat deel gaat uitmaken van stadslab 2018.

Internationaal

- Met trots kan vermeld worden dat het onderwijsprogramma 'Voices of Tolerance' werd genomineerd voor de 'Intercultural Innovation Award'. Uit ruim duizend inzendingen wereldwijd behoorde 'Voices of Tolerance' tot één van de vijftig projecten op de shortlist.
- Museum Ons' Lieve Heer op Solder is uitgenodigd deel te nemen aan het internationale platform "Sites of Conscience". Op dit wereldwijde platform brengen diverse erfgoedinstellingen een brug tussen heden en verleden tot stand. In 2018 zal de deelname actief worden en vindt de verkenning van de mogelijkheden plaats.
- Het museum ontving van de New York Historical Society board of trustees, Russell Shorto die deel uitmaakt van dit gezelschap verleende patronage aan Voices of Tolerance.

Educatie en talentontwikkeling

Voor het derde jaar werd, toegewerkt naar de internationale dag van de Tolerantie op 16 november, met leerlingen van de bovenbouw van het VMBO. Workshopdocenten wisten 351 Amsterdamse jongeren te enthousiasmeren en aan het denken te zetten over het abstracte begrip tolerantie met de vraag: Wat betekent dat voor jou? Leerlingen worden in creatieve workshops uitgedaagd om hierover na te denken en om een gesprek aan te gaan met een vertegenwoordiger uit het politiek-maatschappelijke veld. In 2016 sprak burgemeester Eberhart van de Laan met een groep leerlingen. Wethouder Simone Kukenheim vertegenwoordigde in 2017 de stad door met leerlingen te praten. FunX was betrokken bij het project en Riza

Tisserand, FunX DJ maakte als workshop docent met zijn persoonlijke verhaal grote indruk. Dit jaar namen acht scholen en meer dan 351 leerlingen deel aan Voices of Tolerance.

Het V-fonds kende voor de volgende fase van de doorontwikkeling van de methodiek achter Voices of Tolerance; Network Based Education, voor de tweede keer subsidie toe. In 2018 zal Network Based Education verder uitgewerkt worden en een landelijke pilot krijgen vanuit een andere erfgoedinstelling.

Voor het basisonderwijs is gewerkt aan een nieuw programma Feest! in de stad. Vanuit het Catharijne Convent wordt Feest! voor alle kinderen van Nederland ontwikkeld en Museum Ons' Lieve Heer op Solder is een van de eerste locaties. Voor kinderen van de basisschool wordt een route langs verschillende gebedshuizen in de buurt van het museum ontwikkeld. De gedachte hierachter is dat deze bezoeken kinderen mee brengen die dan lessen en films kunnen doen. De gebouwen vertellen ieder een eigen verhaal en langs die lijn kan een verbinding gemaakt worden. Een verbinding tussen de gebouwen en daarmee ook tussen de mensen die er komen. De eerste pilot was in november. Volgend jaar zal het programma voltooid worden.

Communicatie en Marketing

In de corporate communicatie heeft Museum Ons' Lieve Heer op Solder als voornaamste uitingen gericht op een brede groep nationale en internationale bezoekers: folders, website en nieuwsbrieven.

Om onder de aandacht te blijven van publiek vanuit marketing doeleinden is de programmering in 2017 verder versterkt met activiteiten voor Museumkaart houders en gezinnen uit Amsterdam en omgeving.

- Het museum realiseerde online ticketing voor museumbezoek en kaartverkoop voor evenementen.
- Het museum ontwikkelt activiteiten en werkt samen met ondernemers in de buurt.

Uitingen

- In 2017 verscheen hard copy Museumbulletin 't Haantje nr. 50 in een oplage van 1000 stuks, 500 werden verzonden naar de vrienden van het museum en relaties. Er is daarnaast drie keer een digitale nieuwsbrief verzonden.

- Via social media (facebook en twitter) zijn maandelijks berichten gedeeld van diverse aard, er zijn een aantal blogs geschreven rondom tentoonstellingen.

- Er zijn drie persberichten; Voices of Tolerance, Inspired by Tolerance en voor de tentoonstelling Tussen Kunst en Kerst.

- Tussen Kunst en Kerst: een outdoor campagne in de buurt ingezet, aandacht in de pers o.a. de telegraaf, agenda's en diverse buurtkranten.

- Het museum kreeg aandacht van de internationale pers / media : Japanse televisie NHN, Franse televisie, ARTE en New Yorkse Huffington Post.

- Museum Ons' Lieve Heer op Solder ontving hoge waarderingen uit de reiswereld; Tripadvisor "must-see attractie in Amsterdam", Atlas Obscura nam het museum op als bezienswaardigheid in een wereldwijde selectie.

Fondsenwerving en sponsering

- Het museum ontving €50.000 in samenwerking met Museum Catharijneconvent ter ondersteuning voor het programma Feest! voor het basis onderwijs van de stichting S.O.S.
- Van het V-fonds is een subsidie toegekend van €125.000 over de jaren 2017/2018 voor de tweede fase in de ontwikkeling van Voices of tolerance.
- Voor de presentatie tussen Kunst en Kerst werd ondersteuning geworven van Facility groep Nieuw Leven €5.000 en van de Stichting KSBW €7.000.

Collectie

In 2017 is de verhuizing van de collectie voltooid. De collectie uit het depot in de Heintje Hoekssteeg, bestaand uit zilver, prenten en boeken is verhuisd naar het depot in Amsterdam Noord. Hiermee realiseerde het museum de eerste fase van het collectieplan 2017-2020 om de gehele collectie onder te brengen in één professioneel depot. In juni vond het laatste vervoer plaats. De volgende fase bestaat uit registratie en de digitale ontsluiting. In de derde fase komt onderzoek, waardering en relevantie van de collectie aan de orde.

Voor de kersttentoonstelling zijn een aantal bijzondere beelden gerestaureerd, het betreft Napolitaanse beelden uit de 18de eeuw die opgesteld zijn in de Napolitaanse kerstgroep. Deze grote groep krijgt een vaste plaats in de bedstedekast in de tweedesteegwoning. Vijf beelden zijn gerestaureerd.

Begroting 2018

Staat van baten en lasten	Begroting 2018
Publieksinkomsten (entreegelden)	823 600
Subsidie gemeente Amsterdam	574 959
Overige inkomsten	134 500
Totaal inkomsten	1 533 059
Personeelskosten	979 850
Huisvestingskosten	337 300
Algemene kosten	65 300
Collectiekosten	22 000
Marketing	24 000
Educatie, tentoonstellingen, activiteiten	91 500
Onvoorzien	13 109
Totaal lasten	1 533 059
Resultaat	0

Amsterdam, 23 maart 2018

Het Bestuur van Stichting Museum Amstelkring, namens deze,

Drs. F.W.J. Holterhues, voorzitter
(origineel exemplaar is getekend)

mw. drs. B.S.H.H. Büchner, directeur

Geconsolideerde Jaarrekening 2017

Geconsolideerde balans per 31 december 2017

ACTIVA	31 december 2017		31 december 2016	
	€	€	€	€
<i>Vaste activa</i>				
Materiële vaste activa				
Oudezijds Voorburgwal 40, het Oude Huis	1		1	
Oudezijds Voorburgwal 38, het Nieuwe Huis	1		1	
Heintje Hoekssteeg 26, kantoor	1		1	
Heintje Hoekssteeg 23, depot en opslag	1		1	
Inventaris: Kunstvoorwerpen	0		0	
Inventaris: Niet-kunstvoorwerpen	0		0	
		4		4
<i>Vlottende activa</i>				
Voorraden		94 481		76 541
Vorderingen en overlopende activa				
Omzetbelasting	38 135		21 001	
Te vorderen bedragen	140 390		242 792	
Vooruitbetaalde posten	34 087		53 384	
		212 612		317 177
Liquide middelen				
Spaarrekening, op korte termijn beschikbaar	680 137		691 704	
Op betaalrekening, op korte termijn beschikbaar	59 226		37 726	
Gelden onderweg	14 884		15 144	
		754 247		744 573
Totaal Activa		1 061 344		1 138 296

PASSIVA	31 december 2017		31 december 2016	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Vrij besteedbare reserves	597 002		561 702	
Bestemmingreserves	<u>8 000</u>		<u>0</u>	
		605 002		561 702
Voorzieningen				
Voorziening groot onderhoud Monumenten				
		204 345		325 056
Kortlopende schulden				
Crediteuren	82 895		164 149	
Te betalen posten	59 308		31 688	
Te betalen personeelskosten	50 296		50 591	
Loonbelasting	32 046		0	
Vooruit ontvangen bedragen	27 452		0	
Te betalen pensioenpremies	<u>0</u>		<u>5 111</u>	
		251 997		251 538
		<u> </u>		<u> </u>
<i>Totaal Passiva</i>		1 061 344		1 138 296
		<u> </u>		<u> </u>

Geconsolideerde staat van baten en lasten 2017

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
Baten			
Inkomsten	1 029 195	831 380	1 048 704
Subsidies	574 959	574 959	473 660
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal van de baten	1 604 154	1 406 339	1 522 364
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Lasten			
Personeelskosten	957 117	878 750	989 880
Huisvestingskosten	319 929	336 300	197 828
Algemene kosten	91 074	68 700	131 529
Collectiekosten	24 186	22 000	37 210
Marketing	21 143	24 000	31 718
Educatie, tentoonstellingen en activiteiten	147 405	66 500	98 645
Onvoorzien	0	10 089	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal van de lasten	1 560 854	1 406 339	1 486 810
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Resultaat voor resultaatverdeling	43 300	0	35 553
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Resultaatverdeling			
Dotatie bestemmingsreserve Gevel	8 000	0	0
Resultaat naar algemene reserve	35 300	0	35 553
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Resultaat na resultaatverdeling	43 300	0	35 553
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Geconsolideerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De Stichting is voor onbepaalde tijd opgericht bij notariële akte per 1 juni 1887. De statuten zijn op 25 september 2001 herzien bij notariële akte. De Stichting (kvk-nummer: 41197718) is een organisatie zonder winstoogmerk en is statutair en feitelijk gevestigd in Amsterdam.

In de loop van 2006 is de Stichting Museum Amstelkring zich naar buiten gaan presenteren onder de naam Ons' Lieve Heer op Solder, zonder overigens de statutaire naam te wijzigen.

De doelstelling van de Stichting is volgens artikel 2 van de statuten:

1. De stichting heeft ten doel het verzamelen, bewaren en tentoonstellen van zaken, welke betrekking hebben op Katholiek Amsterdam in het verleden, in het bijzonder het instand (doen) houden van het historisch pand aan de Oudezijds Voorburgwal 40 en Heintje Hoekssteeg 26 en 28 te Amsterdam en van de daarin aanwezige schuilkerk; voorts het aldaar organiseren van uitvoeringen en tentoonstellingen, welke passen in het kader van het museum; het museum is bevoegd ook andere zaken van religieuze kunst uit het verleden voor de stichting te verkrijgen en bestuderen van een en ander te bevorderen.
2. Zolang de stichting bestaat, zal zij ervoor zorg dragen dat voornoemd pand zoveel mogelijk onveranderd en ongeschonden bewaard blijft als een gedenkteken van de katholieke historie van Amsterdam.
3. De bestuursleden van de stichting vormen het bestuur van de te Amsterdam gevestigde stichting Stichting Ons' Lieve Heer op Solder.

Activiteiten

Mission Statement Museum Ons' Lieve Heer op Solder:

- het levend houden van het cultureel en religieus erfgoed van katholiek Amsterdam vanaf de 17de eeuw door middel van het actief beheren van het gebouw Oudezijds Voorburgwal 40 / Heintje Hoeksteeg 28 en met name de daarin aanwezige zolderkerk en de daaraan gekoppelde collectie voorwerpen van kunst en kunstnijverheid, en
- een gastvrije en inspirerende ontmoetingsplek zijn waar bezoekers kennis kunnen nemen van de universele waarden waar het museum voor staat en waar bezoekers ervaringen en kennis kunnen delen.

Het museum wil dit bereiken door:

- het optimaal toegankelijk maken en houden (fysiek en inhoudelijk) van het gebouw met de daarin aanwezige zolderkerk;
- het bewaren, presenteren en verzamelen van relevante kunstvoorwerpen, rituelen, verhalen en gebruiken;
- het onderhouden en zoeken van de dialoog met de katholieke wereld, het algemene publiek, educatieve instellingen en de buurt om hen actief te betrekken bij het museum en zijn missie;
- het organiseren van tentoonstellingen en andere activiteiten, en
- het doen van wetenschappelijk onderzoek.

Algemene grondslagen voor het opstellen van het financieel verslag

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 organisaties-zonder-winststreven. De jaarrekening is opgesteld in euro's. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

Consolidatie

De groepsjaarrekening omvat naast de financiële gegevens van Stichting Museum Amstelkring ook die van Stichting Ons' Lieve Heer op Solder, aangezien in de statuten van Stichting Ons' Lieve Heer op Solder de volgende artikelen zijn opgenomen:

- Artikel 5 lid 1: Het bestuur bestaat uit het bestuur van de te Amsterdam gevestigde Stichting Museum Amstelkring.
- Artikel 14 lid 3: het bestuur beslist over de bestemming van een eventueel batig saldo van de stichting, welk batig saldo uitsluitend ten goede moet komen aan een rechtspersoon die eveneens binnen de monumentenzorg werkzaam is op het terrein van de instandhouding van de rijksmonumenten, met dien verstande dat de museum panden dienen overgedragen te worden aan de Stichting Museum Amstelkring.

De enkelvoudige jaarrekening van Stichting Museum Amstelkring is materieel gezien gelijk aan de geconsolideerde jaarrekening, aangezien de museum panden op € 1,- zijn gewaardeerd, totaal dus € 4,-. Het eigen vermogen van de Stichting Ons' Lieve Heer op Solder bedraagt eveneens € 4,- en zijn er geen baten of lasten. Daarom wordt afgezien van de verantwoording van de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Museum Amstelkring.

Subsidie Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK)

De subsidie van het AFK over het boekjaar 2017 wordt definitief vastgesteld nadat de jaarrekening is overlegd. Deze subsidie is vooruitlopend op de definitieve vaststelling geheel als bate verwerkt.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

Materiële Vaste Activa

Panden

De museum panden Oude Zijds Voorburgwal 40, Oude Zijds Voorburgwal 38, Heintje hoeksteeg 23 en Heintje Hoeksteeg 26 te Amsterdam zijn eigendom van de Stichting Ons' Lieve Heer op Solder. De panden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus afschrijvingen. Ultimo 2015 zijn alle panden volledig afgeschreven en bedraagt de boekwaarde € 1,-. Voor het groot onderhoud wordt een voorziening gevormd in lijn met het Meerjaren Onderhoud Plan (MOP).

Inventaris en kunstverzameling

Aanschafkosten inventaris worden direct ten laste van het resultaat gebracht. De kunstvoorwerpen worden op nihil gewaardeerd.

Overige activa en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn nagenoeg gelijk aan de nominale waarde bij een lage rentestand en korte looptijd. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde en staan ter vrije beschikking tenzij anders toegelicht. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Bestemmingsreserves

Een deel van het eigen vermogen is als bestemmingsreserve afgezonderd en is daarmee niet vrij besteedbaar. De bestemmingsreserve wordt aangehouden voor het plaatsen van een logo op de gevel van het Nieuwe Huis. Aan de bestemmingsreserve ligt een bestuursbesluit ten grondslag.

Voorziening Groot Onderhoud

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren volgens het Meerjaren Onderhoud Plan (MOP). De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De jaarlijkse subsidie van de gemeente Amsterdam wordt gedoteerd en de uitgaven worden onttrokken.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Verantwoording van baten en lasten in de Staat van Baten en Lasten vindt in beginsel plaats op het tijdstip waarop zij betrekking hebben. Het exploitatiesaldo wordt bepaald als het verschil tussen de baten, toe te rekenen aan de desbetreffende periode, en lasten, op grond van historische kostprijzen, tenzij anders is vermeld. Verliezen worden verantwoord zodra zij voorzienbaar zijn.

Baten

De inkomsten uit exploitatie betreffen de entreegelden, verhuur ruimten, exploitatie onroerend goed en overige inkomsten onder aftrek van over de inkomsten geheven belastingen.

De subsidies hebben betrekking op de jaarlijkse exploitatiesubsidie van de Gemeente Amsterdam, alsmede overige incidentele subsidies. Subsidies met betrekking tot specifieke tentoonstellingen worden gesaldeerd met de kosten aanzien van deze projecten en opgenomen onder de tentoonstellingskosten.

Lasten

De kosten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben ongeacht of zij tot uitgaven in dat verslagjaar hebben geleid.

Toelichting op de geconsolideerde balans 2017

	31 december 2017	31 december 2016
	€	€
MATERIËLE VASTE ACTIVA		
Pand Museumgebouw:		
Oudezijds Voorburgwal 40, het Oude Huis	1	1
Heintje Hoekssteeg 26, kantoor	1	1
Oudezijds Voorburgwal 38, het Nieuwe Huis	1	1
Heintje Hoekssteeg 23, depot en opslag	1	1
	<u>4</u>	<u>4</u>
Totaal panden per 31 december	<u>4</u>	<u>4</u>

Alle panden in 2017 zijn ultimo 2015 afgeschreven en op € 1,- per pand gewaardeerd.

Volgens de WOZ beschikking bedraagt de waarde van de museumpanden per 1-1-2017 circa € 1.656.000.

Inventaris		
Kunstvoorwerpen	0	0
Niet-kunstvoorwerpen	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal inventaris per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>

VOORRADEN		
Inkoopwaarde winkelvoorraad	84.409	72.667
Museum jaarkaarten en I Amsterdam cards	10.072	3.874
	<u>94.481</u>	<u>76.541</u>

De voorraad van de museumkaarten is gestegen, verklaring hiervoor is dat er in december nog een grote bestelling gedaan is die niet verkocht is in 2017. In 2017 is er een aanpassing geweest in de winkel, er is meer ruimte voor de producten en het assortiment is uitgebreid. Hierdoor is de winkelvoorraad gestegen.

VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

	31 december 2017	31 december 2016
	€	€
Te vorderen bedragen		
Stichting Museum jaarkaart	59.200	47.731
Debiteuren	41.663	92.039
Subsidie van het V-Fonds	28.311	0
Inkomsten online tickets 2017	6.732	0
Energieteruggave 2017	2.250	0
I Amsterdam Card	0	14.801
Rente banken	109	646
Amsterdam Museum	0	2.962
Toezeggingen Project Uitbreiding	0	49.625
Opbrengst Stichting Vrienden	0	34.529
Overigen	2.125	461
	<u>140.390</u>	<u>242.792</u>

De afrekening van de museumkaart bestaat uit de afrekening over december 2017 en daarnaast de eindafrekening van de totale inkomsten in 2017 vanuit de museumkaart. In 2017 is een subsidie voor Voices of

Tolerance toegekend van het V-Fonds over de jaren 2017/2018. Er is nog geen voorschot overgemaakt in 2017, daarom zijn het deel van de kosten in 2017 die ten laste gaan van deze subsidie opgenomen als te vorderen. Daarnaast hebben we nog een aantal inkomsten, zoals rente, inkomsten voor online tickets en de bijdrage voor museumnacht ontvangen in 2018. De bedragen uit 2016 zijn volledig ontvangen in 2017.

	31 december 2017	31 december 2016
	€	€
Vooruitbetaalde posten		
Ziekteverzuimverzekering	0	28.855
Opstalverzekering	12.575	11.177
Kostbaarhedenverzekering	2.141	2.252
Pensioenpremie	5.192	3.799
Media en feedbacktraining	4.733	0
Overigen	9.446	7.302
	<u>34.087</u>	<u>53.384</u>

Er zijn minder vooruitbetaalde kosten met name omdat de kosten van de ziekteverzuimverzekering per 2018 vanwege een aanpassing in het contract maandelijks gefactureerd zal worden. De eerste betaling hiervan komt pas in uiting in 2018.

Liquide middelen		
Spaarrekening, ABN	680.137	691.704
Kas	4.903	4.032
ABN Amro Bank	54.323	33.694
Gelden onderweg	14.884	15.144
Totaal liquide middelen	<u>754.247</u>	<u>744.573</u>

De liquiditeit is met € 10.000 toegenomen ten opzichte van 2016.

	€	€
	31 december 2017	31 december 2016
RESERVES		
Vrij besteedbare reserves		
Saldo begin van het jaar	561.702	513.149
bij: Resultaat boekjaar	35.300	35.553
bij: vrijval van Bestemmingsfonds Uitbreiding Museum	0	13.000
Stand per 31 december	597.002	561.702
Bestemmingsreserve Gevelbelettering		
Stand begin van het jaar	0	0
bij: Resultaat boekjaar	8.000	0
Stand per 31 december	8.000	0
VOORZIENINGEN		
Voorziening groot onderhoud Monumenten		
Stand per 1 januari	325.056	301.144
bij: dotatie	146.500	74.710
af: onttrekkingen	267.211	50.798
Stand per 31 december	204.345	325.056

Het resultaat van 2017 van totaal € 43.300 is voor € 35.300 gedoteerd aan de vrij besteedbare reserve en voor € 8.000 aan een bestemmingsreserve voor het plaatsen van gevelbelettering in 2018.

Het reguliere onderhoud is beschreven in een Meerjaren Onderhoudsplan (MOP) en de financiering daarvan is geborgd door jaarlijkse dotaties aan de voorziening Groot Onderhoud. Door een onttrekking van per saldo € 120.711,- in 2017 bedraagt de stand van de voorziening op 31 december 2017 € 204.345,-. Er zijn geen achterstanden. In het bestuursverslag is een uitgebreide toelichting opgenomen.

	€	€
	31 december 2017	31 december 2016
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Te betalen posten		
Van Schaik - renovatie HH	28 723	0
Diego Pos - film over renovatie	5 920	5 920
Bestellingen museumkaarten december 2017	5 321	0
Accountant	3 750	4 500
Amsterdam Museum ICT kosten	0	2 833
Rijksmuseum huur depot 2016	0	11 096
Overigen	<u>15 594</u>	<u>7 339</u>
	<u>59 308</u>	<u>31 688</u>
Te betalen personeelskosten		
Salarissen	615	0
Vakantiegeld	27 768	24 457
Vakantiedagen	<u>21 913</u>	<u>26 134</u>
	<u>50 296</u>	<u>50 591</u>

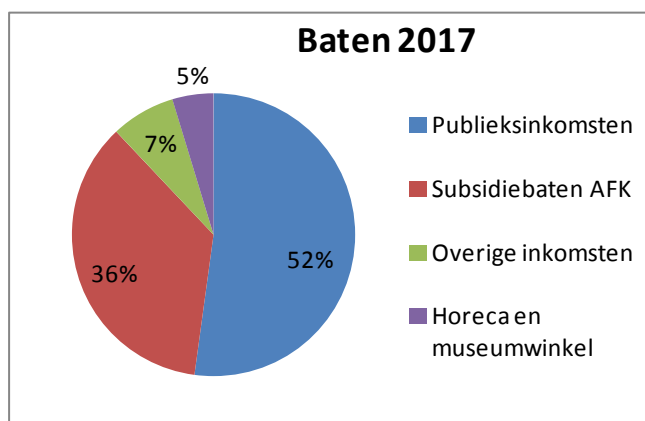
Te betalen kosten betreffen de verwachte kosten waarvoor de facturen op 31 december 2017 nog niet waren ontvangen. Het betreft de laatste facturen van Van Schaik voor de renovatie van Heintje Hoeksteeg 26. 50% van de kosten van de accountant voor de controle van 2017, welke na afronding van de controle in 2018 zal worden ontvangen. De film over de renovatie is nog niet volledig afgerond in 2017 waardoor deze nog op te betalen staat. Voor de overige bedragen zijn de facturen inmiddels ontvangen.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Er is een verplichting uit een huurovereenkomst voor 5 jaar met de Stichting Amsterdam Museum. Het gaat om de huur van het depot, gelegen aan de Back-Upstraat 4, 1033 NX te Amsterdam met een totale jaarlijkse huurprijs voor 2018 van: € 15.000,-.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2017

BATEN	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
Inkomsten			
Publieksinkomsten en entreegelden			
Entree	572 110	507 028	525 883
Entree Museumkaart	183 580	162 272	205 442
Entree I Amsterdam card	81 990	57 580	69 563
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal Publieksinkomsten	837 680	726 880	800 887
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Overige inkomsten			
Giften, donaties en legaten	1 000	5 000	6 032
Opbrengst bijeenkomsten	5 925	8 500	9 856
Netto inkomsten horeca	44 204	54 500	51 853
Netto Inkomsten museumwinkel	31 080	25 000	39 858
Contributies van Vrienden	7 467	8 000	25 734
Rentebaten	1 139	0	1 527
Projectsubsidies en overige inkomsten	77 369	3 500	90 569
Verkoop rondleidingen	23 332	0	22 386
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal van de overige inkomsten	191 515	104 500	247 817
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Subsidies			
Gemeente Amsterdam Kunstenplan budgetsubsidie	574 959	574 959	473 660
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Totaal van de baten	1 604 154	1 406 339	1 522 364
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De realisatie van de publieksinkomsten zijn hoger dan begroot. De toename doet zich voor op alle categorieën bezoek. De inkomsten voor bezoek met een museumkaart is gedaald ten opzichte van 2016. Dit komt doordat er in 2016 een eenmalig effect zichtbaar was in de cijfers, aangezien de afrekening van zowel 2015 als 2016 in deze baten zaten.

Op giften, opbrengst bijeenkomsten, horeca en contributies van vrienden is een verlies geleden ten opzichte van de begroting. Het grootste negatieve resultaat is op horeca, vanwege een

lagere omzet in 2017. Een deel van dit verlies kan gecompenseerd worden uit de hogere netto inkomsten uit de museumwinkel. Vanwege aanpassingen in de ruimte en het uitbreiden van het assortiment is de omzet hoger dan begroot.

De extra projectsubsidies en overige inkomsten bestaan uit: subsidie van het V-Fonds voor Voices of Tolerance (€ 28.000). Een bijdrage voor tussen Kerst en Kunst (€ 12.000) en gedeclareerde kosten voor Feest! aan Catherijne Convent. Deze inkomsten worden gebruikt om de kosten van de verschillende projecten te dekken. Tegenover de inkomsten voor de verkoop van rondleidingen staan kosten voor rondleiders van circa € 21.000.

LASTEN	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2017	2017	2016
	€	€	€
Personeel			
Salarissen en sociale lasten	741 053	725 750	783 863
Pensioenlasten	45 736	44 000	38 924
Inhuur personeel	139 326	77 000	219 913
Opleiding, training en ontwikkeling	8 205	6 500	2 421
Overige personeelskosten	22 796	25 500	-15 777
af: uithuur personeel	0	0	-39 464
Totale personeelskosten	957 117	878 750	989 880

De lasten voor salarissen komen circa € 15.000,- hoger uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een aantal voor- en nadelen. Zo was ten eerste nog niet de volledige cao stijging verwerkt in de begroting. Daarnaast zijn er een aantal personeelwisselingen geweest in 2017 die tot wijziging van uren en inschaling hebben geleid, zowel voordelig als nadelig ten opzichte van de begroting. En als laatst stond er een bedrag in de begroting voor een conservator, maar is deze via inhuur bekostigd. Naast de salarissen zit ook de ziekte-verzuimverzekering in deze post en is deze vanwege de naheffing op basis van de totale loonsom in 2017 € 5.000 hoger dan begroot. Vanwege de totale stijging van de salarissen stijgen de pensioenlasten naar rato mee en bedragen deze circa € 1.700,- meer dan begroot.

Het grootste tekort van de personeelskosten is bij inhuur van personeel. Het tekort is € 62.000,- en valt uiteen in zes delen:

- Er is een conservator ingehuurd, deze inhuur wordt deels gedekt uit de ontvangen bijdrage voor de tentoonstelling tussen Kunst en Kerst en deels uit het begrote bedrag voor de conservator bij salarissen.
- Er is een projectleider ingehuurd voor de uitvoering van het project Voices of Tolerance, voorafgaand dat deze functie via een arbeidscontract is ingevuld.
- Vanwege de verlengde openingstijden zijn er meer uitzendkrachten voor de Interne Dienst ingehuurd dan begroot, tekort hierop is € 5.000.
- De verhuizing van de collectie naar het nieuwe depot heeft hogere inhuurlasten met zich meegebracht. Overschrijding ten opzichte van de begroting is: € 6.600.
- Vanwege een aantal personeelwisselingen in de horeca en daarmee gepaard gaande inwerkperiodes zijn deze kosten circa € 10.500 hoger dan begroot.
- Als laatst zijn de kosten voor de rondleiders (€ 21.000) hier op geboekt, hiertegenover staan dekkende inkomsten voor de rondleidingen, de netto opbrengst hierop bedraagt circa € 2.300.

De kosten voor opleiding zijn € 1.700 hoger dan begroot vanwege een meerdaagse feedbacktraining voor alle personeelsleden, te dekken uit het overschot op overige personeelskosten. De overige personeelskosten zijn ten opzichte van de begroting € 2.700 lager.

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
Huisvesting			
Dotatie voorziening groot onderhoud	146 500	146 500	74 710
Schoonmaak	66 006	66 000	11 784
Verzekeringen gebouw	26 391	27 000	28 711
Energie	19 136	24 750	26 969
Beveiliging	28 773	28 000	28 479
Klein onderhoud	13 747	15 000	7 027
Belastingen	6 034	17 550	9 129
Water	2 425	2 000	887
Heintje Hoekssteegpanden	2 081	1 500	1 397
Overige huisvestingskosten	8 837	8 000	8 735
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totale huisvestingskosten	319 929	336 300	197 828
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De huisvestingslasten zijn € 16.000 lager dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat de kosten voor belastingen lager zijn, vanwege een lagere WOZ waarde en hierdoor lagere kosten voor onroerend goed belasting en rioolheffing. Daarnaast zijn er geen overige vergunningen aangevraagd waardoor de kosten laag zijn gebleven. In het saldo van de lasten van energie zit een eenmalig positief resultaat omdat zowel de energiereguleerder uit 2016 als 2017 hierin zit verwerkt.

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
Algemene kosten			
Administratiekantoor	19 650	17 500	18 300
Porto, telefoon en ICT	15 542	15 500	18 810
Accountant	11 145	7 500	9 000
Aanschaf kantoorinventaris en PC's	10 008	0	5 229
Vergader- en bestuurskosten	7 724	1 500	2 800
Representatie	5 163	1 800	4 648
Kantoorbenodigdheden, drukwerk	4 943	6 500	13 957
Contributies	4 054	2 700	3 726
Rente- en bankkosten	4 282	8 000	9 212
Onderhoud kantoorinventaris	2 663	4 500	1 782
Overige algemene kosten	1 991	1 000	3 366
Advieskosten	1 800	500	6 307
Reis- en verblijfkosten	1 203	1 000	3 016
Abonnementen, documentatie	907	700	1 375
Restant kosten uitbreiding	0	0	30 000
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal algemene kosten	91 074	68 700	131 529
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De algemene kosten zijn op diverse posten onder- en overschreden. De hoogste overschrijding staat onder de post aanschaf van kantoorinventaris in verband met de renovatie van Heintje Hoeksteeg 26 en de herinrichting van dit pand. Dit kan gedekt worden uit de onderbestedingen bij de huisvestingskosten. De kosten van het administratiekantoor zijn hoger vanwege de vele personeelwisseling en hiermee te verrichten administratieve handelingen. De kosten voor de accountant waren hoger voor de controle van de jaarrekening 2016 vanwege werkzaamheden die buiten het contract vielen. Daarnaast is de controle voor de subsidie voor Voices of Tolerance er nog bij gekomen. De kosten voor vergader- en bestuurskosten zijn met € 6.000 hoger dan begroot vanwege het afscheid van een aantal bestuursleden en de werving van nieuwe bestuursleden.

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
Collectie			
Totale collectiekosten	24 186	22 000	37 210

Het totaal van de collectiekosten zijn hoger uitgevallen vanwege de huur van het nieuwe depot. De collectieverhuizing vanuit Lelystad en het depot in de Heintje Hoeksteeg is in 2017 afgerond. Er is gebleken dat er meer ruimte nodig is voor de collectie in het nieuwe depot.

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
Marketing			
Totale publiciteitskosten	21 143	24 000	31 718

De marketingkosten zijn binnen budget gebleven.

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
Educatie, tentoonstellingen en activiteiten			
Educatie en scholenaanbod	53 316	7 500	50 838
Audiotour	36 514	40 000	41 016
Tentoonstellingen algemeen en op naam	24 021	4 500	280
Kerst op Solder	22 873	1 000	1 789
Museumn8	3 985	1 000	650
Overige activiteitskosten	3 598	7 500	3 105
Kosten concerten, missen en evenementen	3 064	4 000	967
Sint Nicolaas op Solder	34	1 000	0
Totale activiteitskosten	147 405	66 500	98 645

Het budget voor educatie, tentoonstellingen en activiteiten worden op een aantal budgetten overschreden, hier staan dekkende inkomsten tegenover. De overschrijdingen bestaan uit, educatie voor € 29.000 kosten voor Voices of Tolerance, welke voor € 28.000,- gedekt worden uit overige inkomsten. Daarnaast staan op dit budget de kosten voor Feest! totaal € 22.000,- welke voor € 21.600 gedekt worden uit inkomsten vanuit Catherijne Convent. Ook staan er inkomsten (€ 4.000) tegenover de kosten van Museumnacht. Kerst op Solder zijn de kosten voor de tentoonstelling 'Tussen Kunst en Kerst', de overschrijding kan deels gedekt worden uit de bijdrage die we hiervoor hebben ontvangen € 12.000 en deels uit de ruimte binnen educatie, tentoonstellingen en activiteiten.

Amsterdam, 23 maart 2018

Het Bestuur van Stichting Museum Amstelkring, namens deze,

Drs. F.W.J. Holterhues, voorzitter
(origineel exemplaar is getekend)

mw. drs. B.S.H.H. Büchner, directeur

Prestatieverantwoording 2017

Prestatieafspraken	Begroting			Totaal	Werkelijk		Totaal
	Amsterdam Museum	Bijbels Museum	Ons' Lieve Heer op Solder		Amsterdam Museum	Ons' Lieve Heer op Solder	
<u>Eigen programmering</u>							
Aantal activiteiten	25	12	12	49	13	16	29
Aantal bezoekers	477 500	40 000	110 000	627 500	478 737	119 677	598 414
<u>Internationale activiteiten</u>							
Aantal activiteiten	2	-	-	2	1	-	1
Aantal bezoekers	-	-	-	-	-	-	-
<u>Buurtgerichte activiteiten</u>							
Aantal activiteiten	3	-	-	3	3	-	3
Aantal bezoekers	18 000	-	-	18 000	34 896	-	34 896
<u>Digitale activiteiten</u>							
Aantal activiteiten	21	2	5	28	61	6	67
Aantal bezoekers	93 750	9 375	21 875	125 000	241 024	17 469	258 493
<u>Langdurende talentontwikkeling</u>							
Aantal deelnemers	1 000	-	1 000	2 000	251	700	951
<u>Schoolgebonden activiteiten binnen A'dam</u>							
Aantal lessen PO	247	60	-	307	272	19	291
Aantal lessen VMBO	57	-	-	57	74	-	74
Aantal lessen VO	86	-	60	146	95	53	148
Aantal lessen S(V)O	10	-	-	10	20	-	20
Aantal deelnemers PO	2 800	900	-	3 700	3 523	291	3 814
Aantal deelnemers VMBO	880	-	-	880	1 114	-	1 114
Aantal deelnemers VO	1 284	-	900	2 184	1 428	800	2 228
Aantal deelnemers S(V)O	150	-	-	150	300	-	300
<u>Schoolgebonden activiteiten buiten A'dam</u>							
Aantal lessen VO	200	-	140	340	220	236	456
Aantal deelnemers VO	2 996	-	2 100	5 096	3 305	3 544	6 849

Overige toelichtingen

Bezoldiging bestuursleden

De bestuursleden ontvangen geen bezoldiging voor het lidmaatschap. Kosten die ten behoeve van het uitoefenen van de functie zijn gemaakt, kunnen op declaratiebasis worden vergoed.

Nevenfuncties bestuursleden

Max Meijer – venoot TiMe Amsterdam

Bestuurslid sinds 1 oktober 2014

-Lid bestuur Shinkichi Tajiri Stichting

Eric Holterhues – directeur Oikocredit Nederland

Bestuurslid sinds 1 januari 2017

- Vicevoorzitter Raad van Toezicht Stichting Stadsschouwburg Utrecht
- Lid van de Raad van Toezicht van de Gerrit Rietveld Academie tevens lid van de auditcommissie
- Lid van de Kring van vaste adviseurs van de Raad voor Cultuur
- Lid van de Financiële Adviesraad van de Nederlandse Provincie van de Jezuïeten
- Lid van de Adviesraad van Tijdschrift Boekman

Diederik Slot – directeur Porticus Nederland

Bestuurslid sinds 1 januari 2017

- Lid van de Raad van Toezicht van het Psoriasis Behandelcentrum Midden Nederland
- Lid bestuur Porticus België
- Lidmaatschap van Lions Club Renkum

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Op de volgende pagina is de controleverklaring van CROP registeraccountants opgenomen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de directeur en het bestuur van Stichting Museum Amstelkring (Museum Ons' Lieve Heer op Solder) alsmede de Stichting Amsterdam Fonds voor de Kunst

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de geconsolideerde jaarrekening 2017 van Stichting Museum Amstelkring te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Museum Amstelkring op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven (RJ 640).

Voorts zijn wij van oordeel dat de baten, lasten en balansmutaties tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de aan de subsidie verbonden verplichtingen zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking van Stichting Amsterdam Fonds voor de Kunst met referentienummer: 2016.0207 in het kader van de Regeling vierjarige subsidies AFK 2017-2020 en dat de middelen zijn besteed aan het doel en de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend.

De geconsolideerde jaarrekening (hierna: jaarrekening) bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017;
3. kasstroomoverzicht 2017; en
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en het Controleprotocol Meerjarige Subsidies AFK Kunstenplanperiode 2017-2020. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Museum Amstelkring zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de geconsolideerde jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven en het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2017-2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven, en het Controleprotocol Meerjarige Subsidies AFK Kunstenplanperiode 2017-2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven en het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2017-2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven en het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2017-2020. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol Meerjarige Subsidies AFK Kunstenplanperiode 2017-2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Nieuwegein, 28 maart 2018

CROP registeraccountants

Origineel getekend door:

ir. A.K.A. Aartsen RA